

DE TOEKOMST VAN WONEN EN ZORG VOOR OUDEREN

De opgave voor passende woonvormen in beeld

Groei van aantal (kwetsbare) ouderen

Ouderen wonen vaker zelfstandig en ook vaker alleen. Het aantal eenzame ouderen stijgt en de zorgvraag neemt toe.

Zorgvraag

2015 → 2040

Aantal 65 plussers	3,1 miljoen	4,8 miljoen
Aantal alleenwonende 65 plussers	920.000	1,73 miljoen
Aantal 90 plussers	117.000	340.000
Aantal mensen met meerdere chronische aandoeningen	4,3 miljoen	5,5 miljoen
Aantal mensen met diagnose dementie	154.000	330.000
Aantal mensen met dementie met indicatie verpleeghuis	76.000	165.000

Beroepsbevolking neemt af

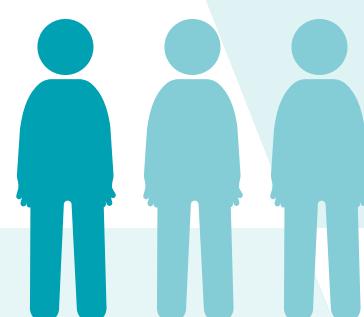

Beschikbare zorg in relatie tot capaciteitsontwikkelingen

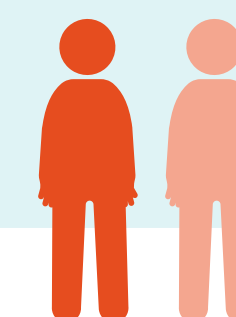
2015

2040

Aantal niet-werkenden t.o.v. werkenden

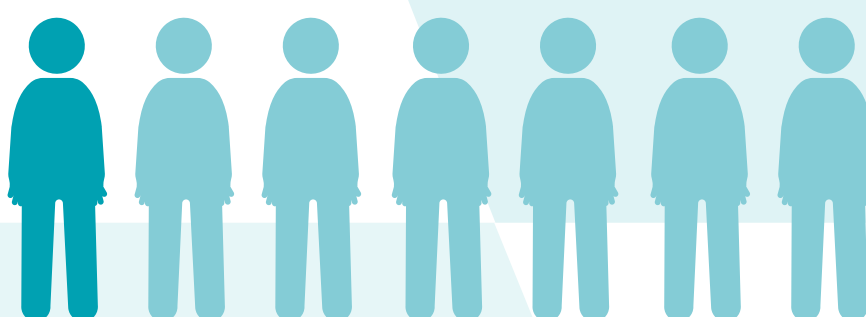

1 op 3

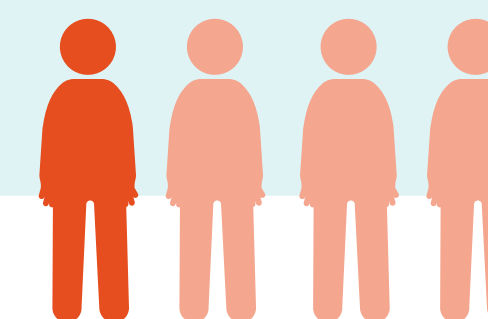

1 op 2

Aantal werkenden in de zorg (beschikbaar personeel) t.o.v. het totaal aantal werkenden

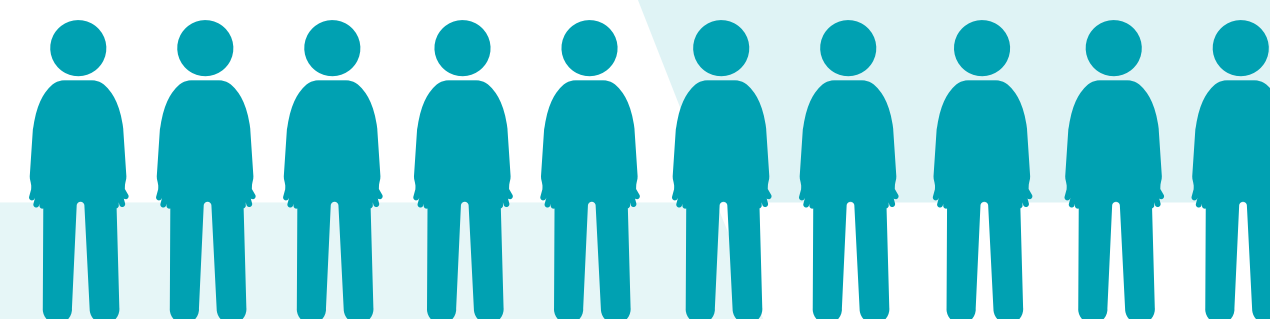

1 op 7

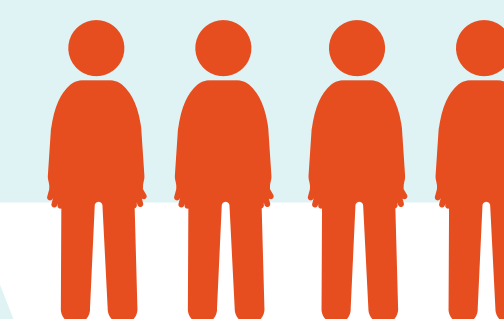

1 op 4

Aantal 50-64 jarigen per 85 plusser (mogelijke mantelzorgers)

10 op één 85 plusser

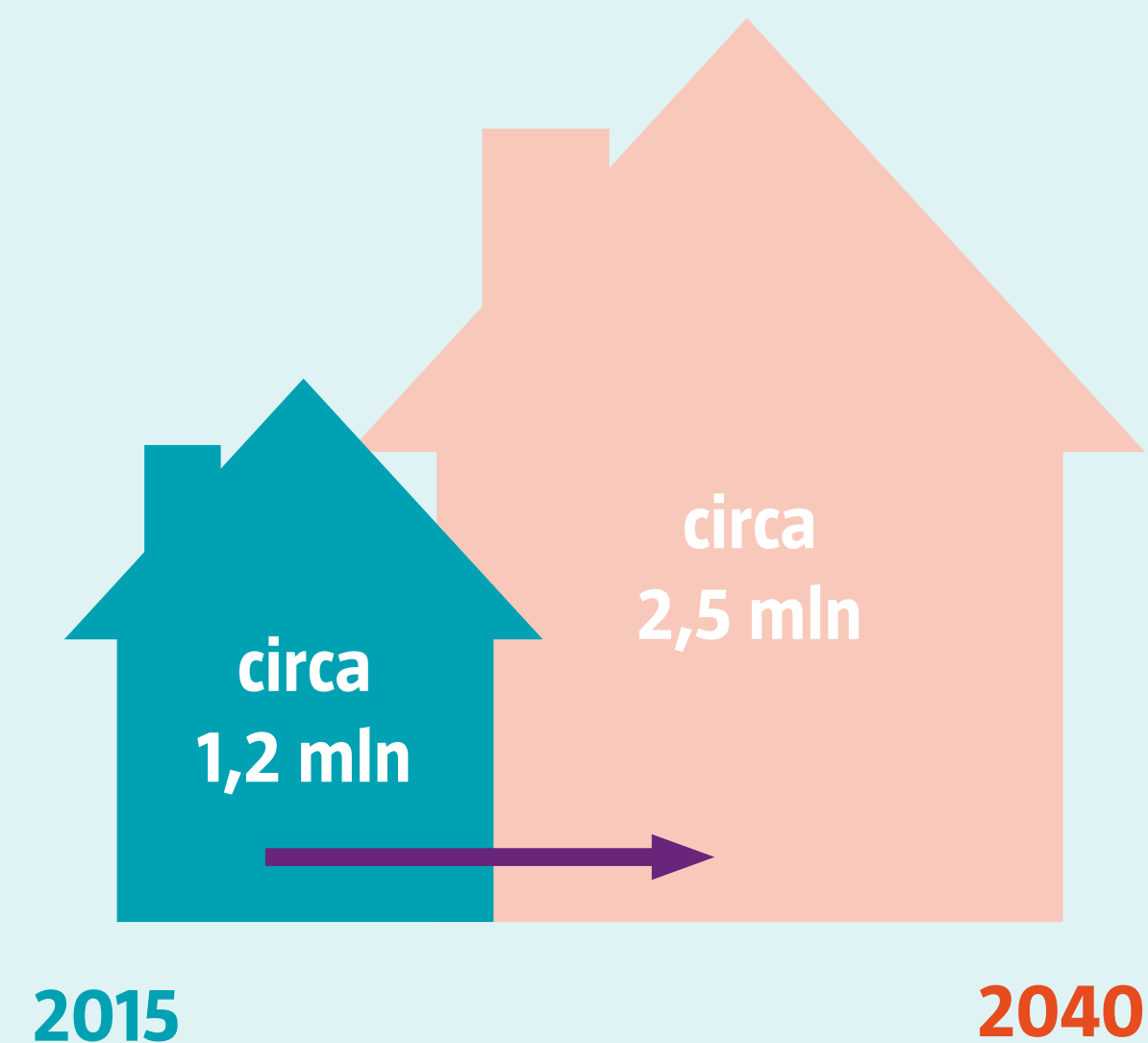
4 op één 85 plusser

Aantal ouderen thuis verdubbelt

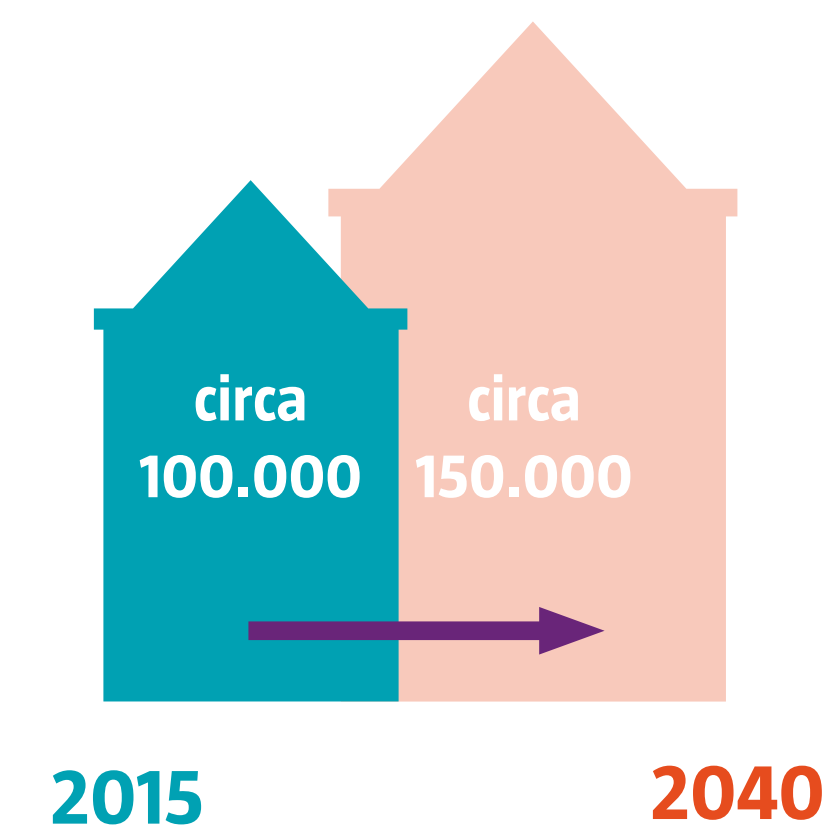

Het aantal thuis wonende ouderen groeit naar verwachting harder dan het aantal ouderen in het verpleeghuis. Het aantal thuis wonende ouderen verdubbelt naar ruim 2,5 miljoen. Het aantal ouderen in het verpleeghuis groeit ook: in 2040 zijn er 50.000 extra plekken nodig. Dit betekent de komende 20 jaar jaarlijks 50 verpleeghuizen met 50 plekken erbij.

Ouderen thuis 2015 vs. 2040

Ouderen verpleeghuis 2015 vs. 2040

Grenzen thuis en bij het verpleeghuis

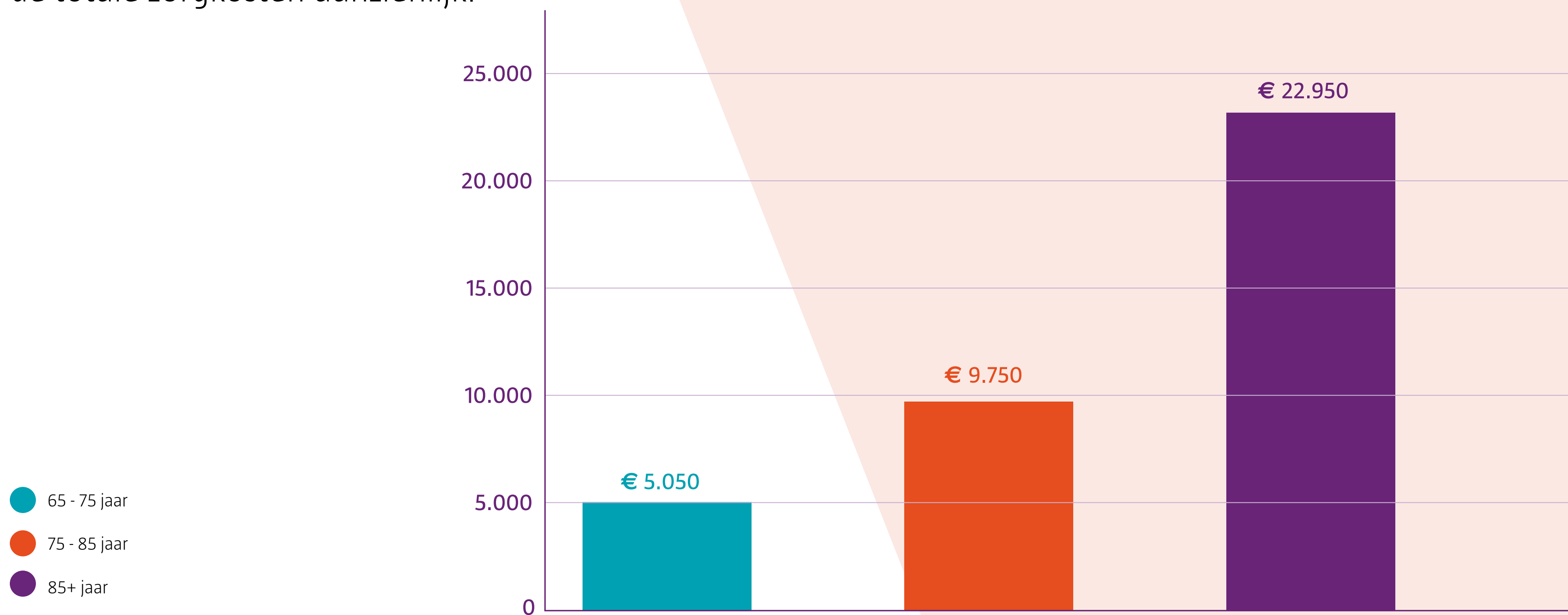
Er is een stijging van het aantal spoedopnames en kortdurend verblijf van ouderen. Ook is er een toename in wachttijden voor een passende verpleeghuisplek in de eigen regio.

Hogere leeftijd, hogere zorgvraag

De gemiddelde zorgkosten voor 85-plussers lagen in 2018 ruim 4 keer hoger dan die van ouderen tussen de 65 en de 75 jaar. Gezien de verdubbeling van het aantal 85-plussers tot 2040, stijgen de totale zorgkosten aanzienlijk.

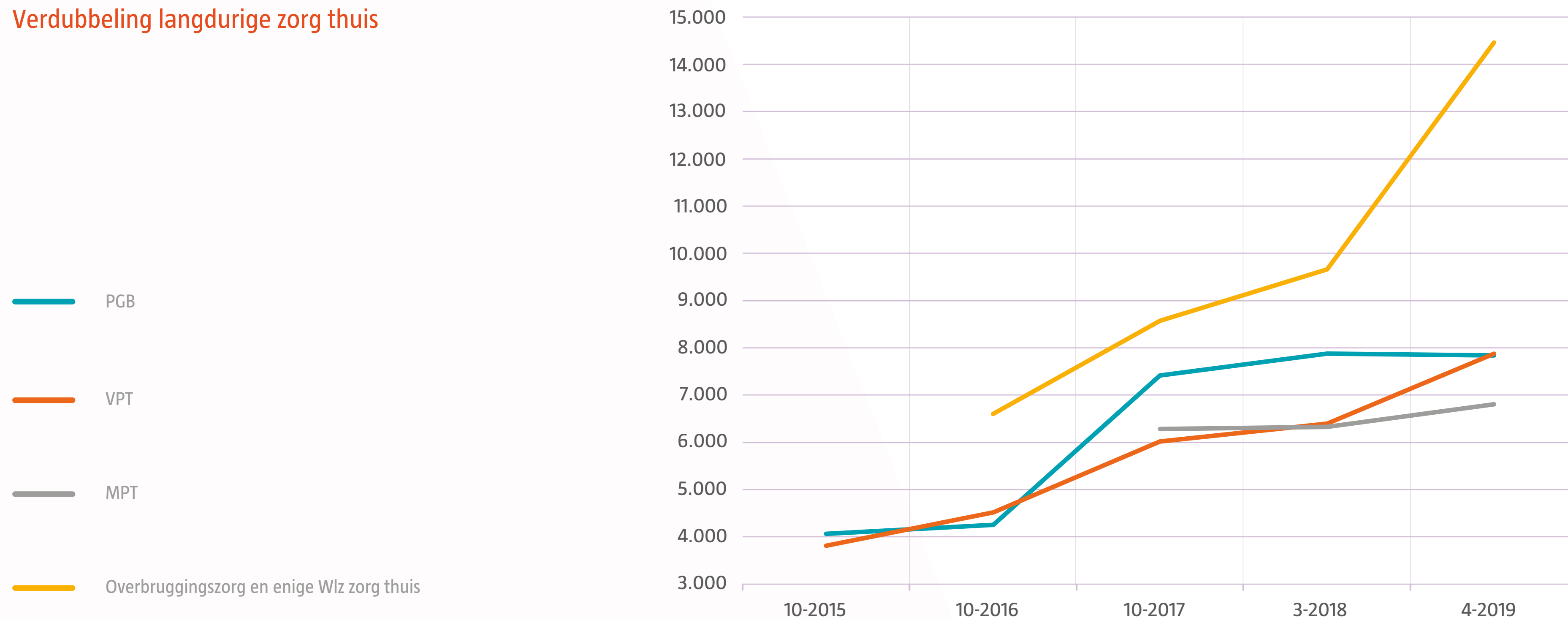
Gemiddelde zorgkosten per persoon, per jaar

Zorgvraag thuis neemt toe

Het aantal mensen dat langdurige zorg thuis krijgt vanuit de Wlz is de afgelopen jaren verdubbeld.

Verdubbeling langdurige zorg thuis

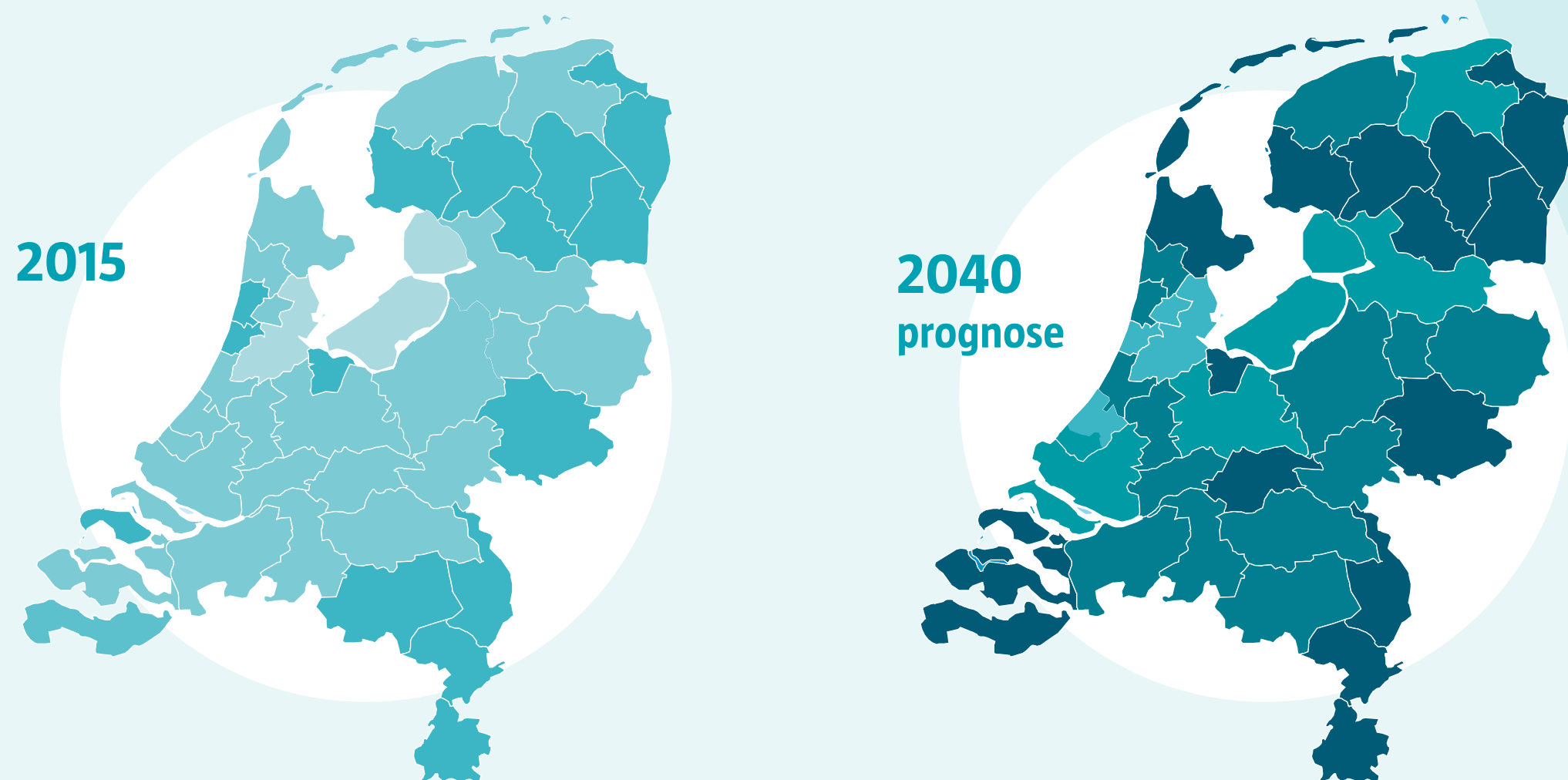

Opgave verschilt per regio

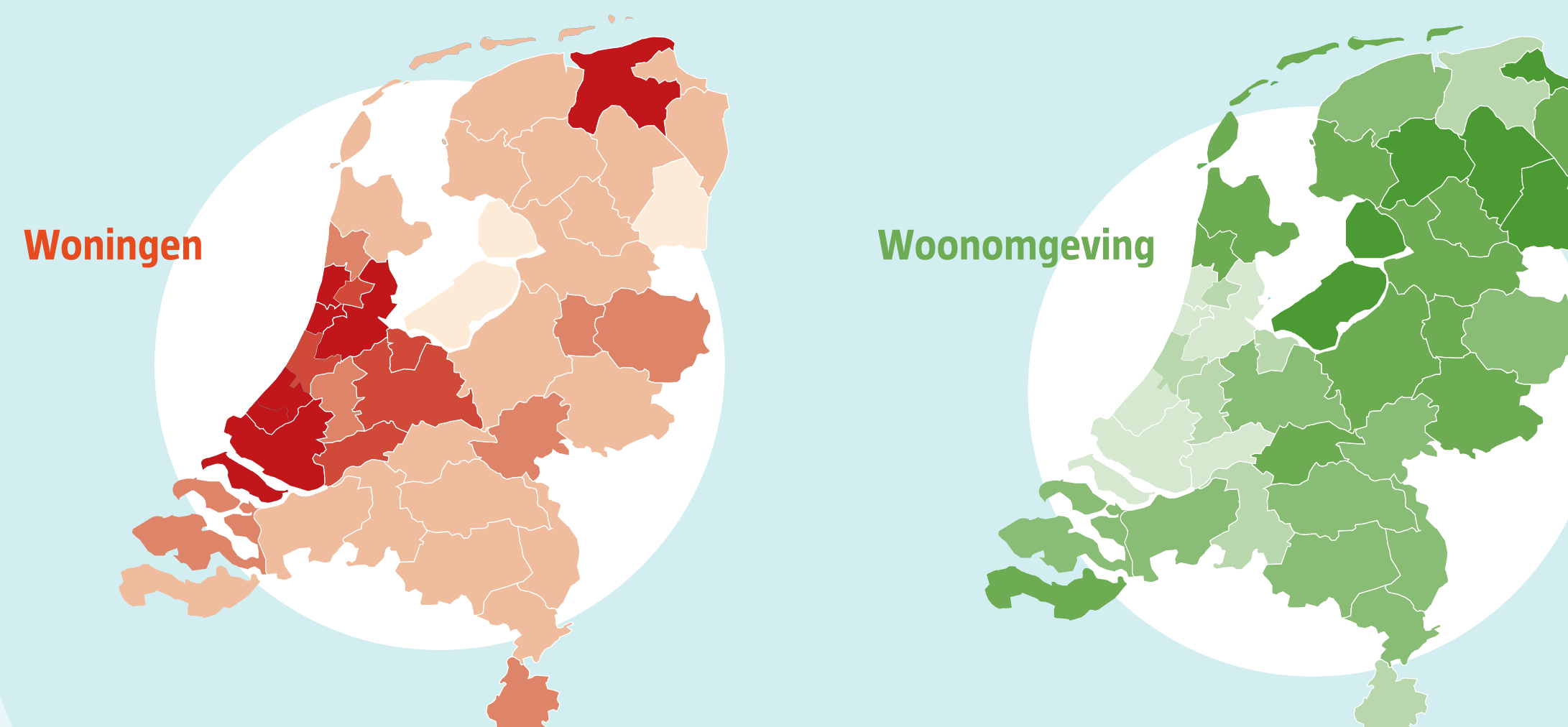
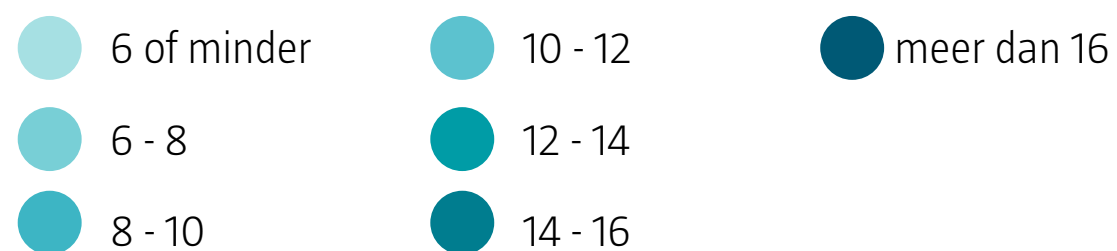

De toename van het aantal 75-plussers is het grootst buiten de randstad en in krimpregio's.

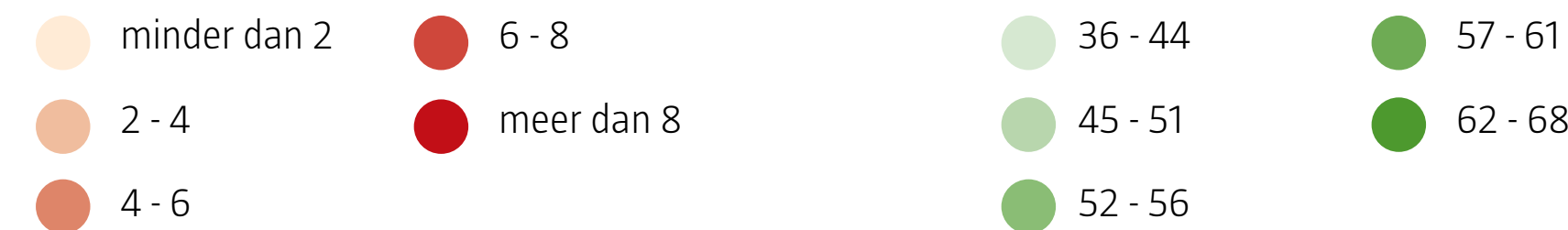
Met name in de randstad wonen 65-plushuishoudens in een woning die ongeschikt is voor aanpassingen.* Buiten de randstad is de woonomgeving vaak minder geschikt voor langer thuiswonende ouderen.**

Aantal 75- plussers per 100 inwoners

Percentage 65- plushuishoudens in ongeschikte woning / ongeschikte woonomgeving

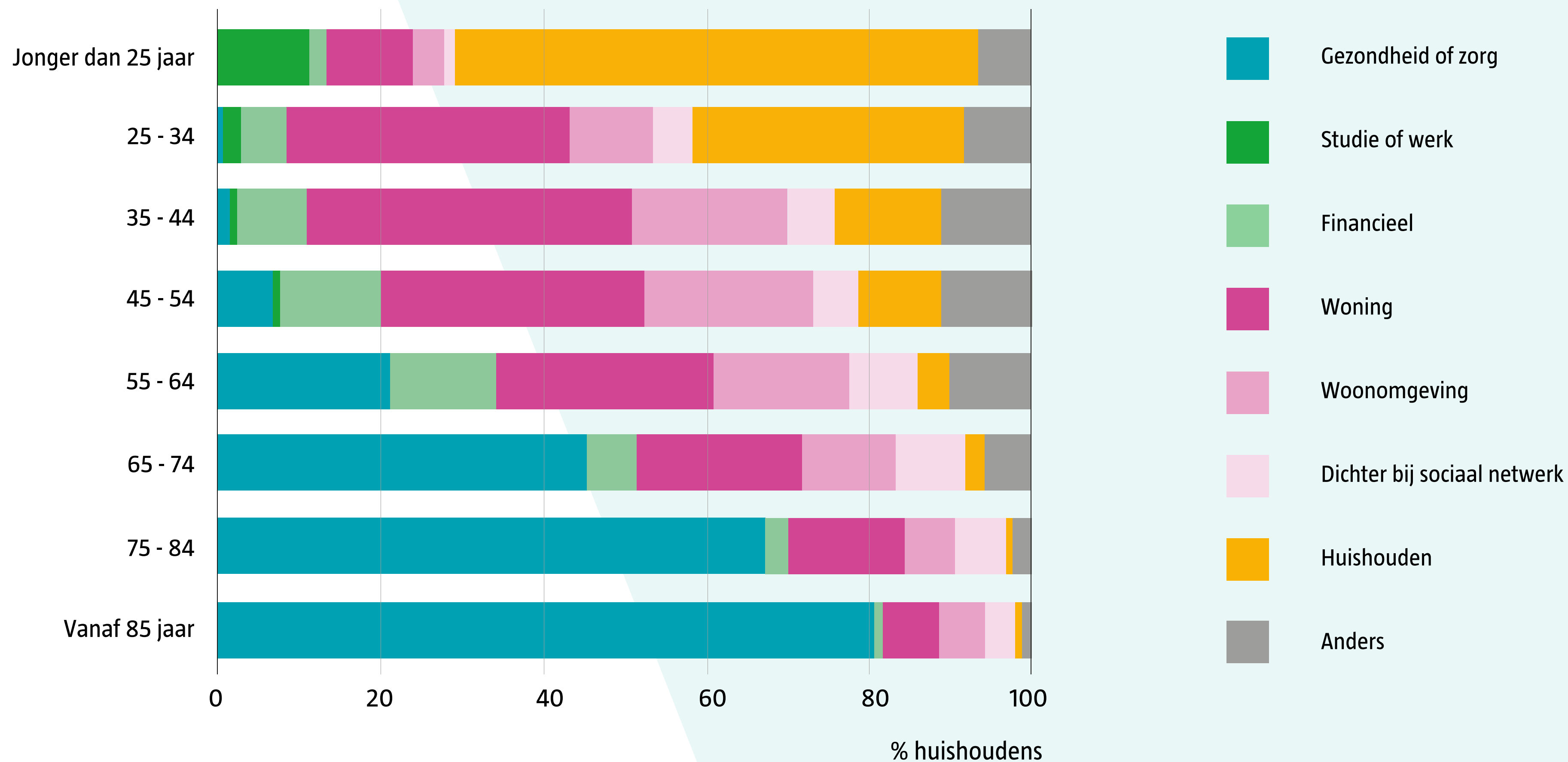
* Ongeschikte woning: niet aanpasbaar aan somatische beperkingen of alleen aanpasbaar voor meer dan €10.000.

** Ongeschikte woonomgeving: minder dan 2 primaire functies (arts, apotheek, supermarkt en ov-halte) binnen een afstand over de weg van maximaal 500 meter.

Belangrijkste verhuisredenen naar leeftijd

Voor ouderen is gezondheid of zorg de belangrijkste reden om te verhuizen.

Woonwensen van ouderen

Ouderen zijn bereid extra geld uit te trekken voor een aangepaste woonvorm.

Meerderheid staat open voor meer gemeenschappelijk wonen.

Bereidheid van ouderen om te verhuizen neemt toe.

Behoeftte aan veiligheid, ontmoeting en voorzieningen.

Behoeftte aan woonvormen tussen thuis en verpleeghuis.

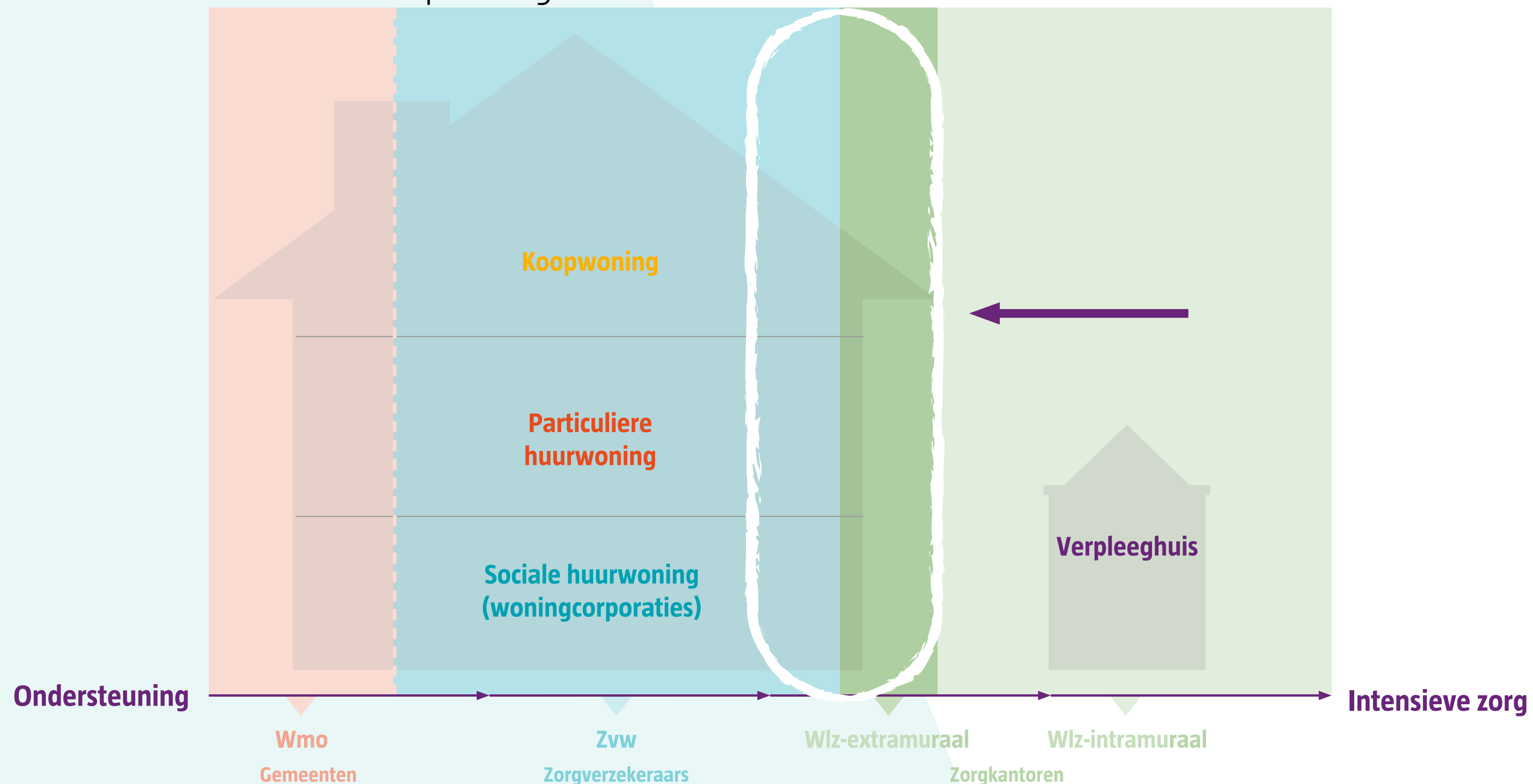

Behoeftte aan diversiteit en (cultuur) specifieke woonvormen.

Waar het knelt

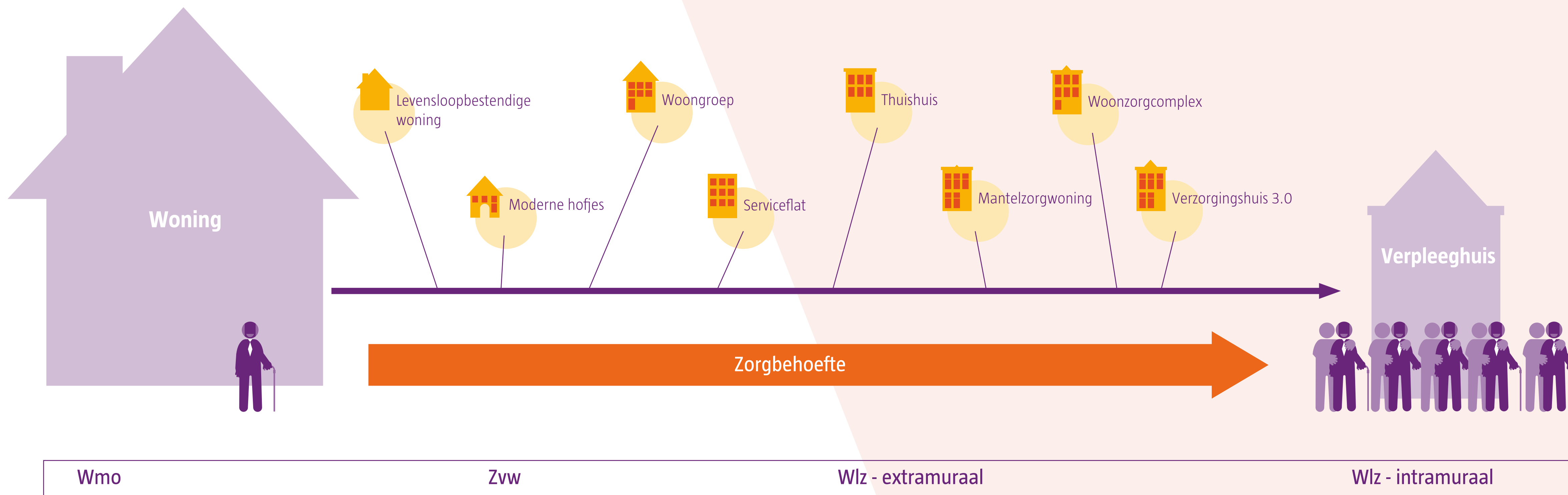
Lokale partijen moeten aan de slag met passende woonvormen voor ouderen met (zware) zorg thuis. Met name als de zorgvraag zwaarder wordt en de verpleegzorg gefinancierd wordt uit de Wlz, maar mensen nog wel thuis wonen, knelt het. Gemeenten, woningcorporaties, zorgorganisaties, lokale partijen en burgers moeten beter samenwerken aan oplossingen voor de toekomst.

Waar moet aan gewerkt worden?

Er moeten meer passende woonvormen tussen thuis en het verpleeghuis gecreëerd worden. Naast nieuwbouw zijn daarvoor ook kansen in bestaand vastgoed. Ook zijn er meer tijdelijke oplossingen op lokaal niveau nodig, zoals kortdurend verblijf.

Werken aan de toekomst

- Inzichtelijk maken lokale woon(zorg)opgave
- Creëren van zorgzame en inclusieve wijken
- Domein overstijgend werken
- Samenwerking tussen lokale partijen

Meer informatie

Regionale informatie over opgave:

[FSP.nl/woonzorgatlas](https://fsp.nl/woonzorgatlas)

[Regioinbeeld.nl](https://regioinbeeld.nl)

[Woononderzoek.nl](https://woononderzoek.nl)

[Woonzorgwijzer.info](https://woonzorgwijzer.info)

Bronnen:

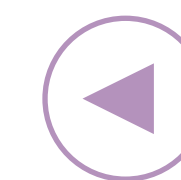

- ActiZ, [infographic arbeidsmarkt](#) (2018).
- ActiZ, [infographic zorgkloof](#) (2018).
- ANBO, [Uw woontoeekomst](#) (2019).
- BZK, [WoON onderzoek](#) (2018).
- CBS, [Huishoudensprognose 2018-2060](#) (2018).
- ING Economics Department, [Elderly care and housing demand in the EU](#) (2019).
- Nederlandse Zorgautoriteit, [Monitor zorg voor ouderen](#) (2018).
- Planbureau voor de Leefomgeving, [Aanpassen of verkassen? Langer zelfstandig in een geschikte woning](#) (2019).
- Planbureau voor de Leefomgeving, [Langer zelfstandig wonen in een geschikte woonomgeving](#) (2019).
- RIVM, [Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: een gezond vooruitzicht](#) (2018).
- Vektis, [factsheet ouderenzorg](#) (2017).
- Vektis, [Zorgthemometer ouderenzorg](#) (2018).
- Zorginstituut, op basis van iWlz (2019).

Afkortingenlijst:

- MPT: Modulair Pakket Thuis
- PGB: Persoonsgebonden budget
- VPT: Volledig Pakket Thuis
- Wlz: Wet langdurige zorg
- Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning
- Zvw: Zorgverzekeringswet

Colofon:

ActiZ

Ontwerp door: maan identity. design. content.
Ulvenhout

September 2019